

SERWIS INFORMACYJNY

***FEDERACJI
ZWIĄZKÓW
ZAWODOWYCH
PRACOWNIKÓW
KULTURY I SZTUKI***

Nr 12 (234)

FZZPKiS – Grudzień 2007 r.

SPIS TREŚCI:

1. Życzenia Świąteczno-Noworoczne	str. 3
2. Dobry, pierwszy krok	str. 4-5
3. Wystąpienie Przewodniczącego Federacji do Ministra Bogdana Zdrojewskiego	str. 6-7
4. Informacja z V posiedzenia Zgromadzenia Delegatów Związkowych	str. 8
5. List Otwarty do Prezydenta m. Wałbrzych	str. 9-10
6. Budżet wojewodów	str. 11-12
7. Pracownicy Biblioteki pod Atlantami mówią dość	str. 13-14
8. LABOR LEX:	
– Godziny nadliczbowe; Zwolnienie na czynności związkowe	str. 15-16
– Nowe warunki (umowy o pracę)	str. 17
– Opłaty paszportowe	str. 18-19
9. Sto lat Biblioteki im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie	str. 20
10. Kronika Związkowa (listopad–grudzień 2007 r.)	str. 21-22

Dokumenty:

- Jak tworzyć Zakładowy Fundusz Socjalny?

Serwis przeznaczony do użytku związków członkowskich Federacji ZZPKiS
Strona internetowa: <http://www.fzpkis.pl> e-mail: federacja@fzpkis.pl
Red. prowadzący: Jan Budkiewicz; współpraca Urszula Wieczorek
00-660 Warszawa, ul. Lwowska 13
Telefony: centr. 0-22 629 40 81, Przew. 0-22 629 85 80, fax 0-22 628 90 39,
dz. fin. 0-22 621 43 81, dz. org. 0-22 621 80 51, porady prawne 0-22 629 40 81
Konto bankowe: PKO Bank Polski SA XV Oddział Centrum
Nr 34 1020 1156 0000 7102 0060 1146
Nakład 200 egz. Numer oddano do druku 13.12.2007 r.
Wydawca: FZZPKiS; Druk: Wydawnictwo STARDRUK

*Oby wieczór Wigilijny
radością nas obdarzył!
A po Świętach...
niech nastroje wigilijne
nadal trwają.*

Do siego Roku!

Jan Budkiewicz

Dobry, pierwszy krok...!

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego Bogdan Zdrojewski, z własnej inicjatywy spotkał się 12 grudnia z przedstawicielami „Solidarności” i Federacji.

Minister przedstawił najważniejsze zadania, które chce podjąć w 4-letniej kadencji.

Należą do nich między innymi:

- uporządkowanie obowiązujących aktów prawnych, oraz wydanie „zapomnianych” przez poprzedników rozporządzeń wykonawczych do obowiązujących ustaw,
- przygotowanie projektu ustawy o instytucjach artystycznych,
- analiza i korekta planowanych do 2013 r. inwestycji,
- wydanie nowych rozporządzeń płacowych,
- zapewnienie w 2008 roku podwyżki płac – w granicach 10–13% – w szkołach artystycznych (są na to już pieniądze).

Podczas godzinnej rozmowy Minister podkreślił, że będzie utrzymywał regularne kontakty z przedstawicielami związków i stowarzyszeń zawodowych.

W czasie krótkiej wymiany poglądów, Przewodniczący Federacji zaakcentował konieczność opracowania przez resort rozwiązań systemowych, zapewniających rzeczywistą ochronę i rozwój

instytucji kultury. W ostatnich latach obowiązywała bowiem zasada uznaniowości oraz „decydenckiej łaskawości”. (Oczywiście dla wybranych).

Jan Budkiewicz wsparł inicjatywę regularnych konsultacji, które powinny wpływać, na zgodne z odczuciem społecznym działania Ministra.

Pierwszy krok został zrobiony. Zobaczymy jakie będą następne i czy deklaracje uzupełnią czyny.

JAN BUDKIEWICZ

P.S.

Na „historycznym” marginesie należy odnotować, że poprzedni Minister – K. M. Ujazdowski przez dwa lata urzędowania nie zdobył się na spotkanie ze związkowcami a jego zastępca p. J. Sellin jest odpowiedzialny za mataczenie dot. nowych rozporządzeń płacowych.

**FEDERACJA ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH
PRACOWNIKÓW KULTURY I SZTUKI**

ul. Lwowska 13 00-660 Warszawa

Konto: PKO Bank Polski SA XV Oddział Centrum
Nr 34 1020 1156 0000 7102 0060 1146

Warszawa 30.11.2007

INTERNET:

federacja@fzpkis.pl
<http://www.fzpkis.pl>

TELEFONY:

centrala 0-22 629 40 81
przewodniczący 0-22 629 85 80
radca prawny 0-22 621 80 51
dz. organizac. 0-22 621 80 51
dz. finans. 0-22 621 43 81
TELEFAX: 0-22 628 90 39

L.dz. FED/982/2007

**Sz. P. Bogdan Zdrojewski
Minister Kultury
i Dziedzictwa Narodowego**

Szanowny Panie Ministrze

Po kilkumiesięcznych staraniach, z inicjatywy Federacji ZZPKiS 3.VII.2007r powołany został ministerialno-związkowy Zespół do opracowania projektów nowych zasad wynagradzania pracowników instytucji kultury.

14.VIII.2007r NSZZ „Solidarność” i Federacja ZZPKiS przedłożyły Ministrowi KiDN protokół z dnia 24.VII.2007r, zawierający uzgodnione stanowisko związkowe w sprawie tabel wynagrodzeń i warunków płac pracowników instytucji kultury. Protokół zawierał 8 propozycji rozwiązań.

Uzgodniono wówczas z min. J. Sellinem, że kolejne spotkanie Zespołu odbędzie się na przełomie sierpnia i września.

Niestety, wbrew uzgodnieniu, Ministerstwo KiDN, bez podania przyczyny, jednostronnie zaniechało kontynuacji prac Zespołu.

Federacja ZZPKiS interweniowała w tej sprawie do b. Ministra K. M. Ujazdowskiego wnioskując o pilne wznowienie prac Zespołu, ale bez rezultatu.

15.X.br Ministerstwo KiDN opublikowało projekt Rozporządzenia w sprawie zasad wynagradzania pracowników zatrudnionych w instytucjach kultury, nie ustosunkowując się w ogóle do wniosku o wznowienie i kontynuowanie działalności Zespołu, co umożliwiłoby wypracowanie racjonalnej treści Rozporządzeń.

Konieczność reaktywowania prac Zespołu jest nadal zasadna, ponieważ obecne tabele są wysoce krzywdzące dla pracowników kultury, nie uwzględniają posiadanego i wymaganego wykształcenia, stażu pracy oraz dorobku i osiągnięć osób zatrudnionych na poszczególnych stanowiskach, wymagających określonej wiedzy i kompetencji.

Prosimy Pana Ministra o podjęcie w tej sprawie pilnych decyzji, samorządy terytorialne przygotowują bowiem budżety na rok 2008 i z tego powodu powinny znać wcześniej warunki wynagradzania w instytucjach kultury.

Propozycje strony związkowej wywodzące się ze stanowiska związkowego z 24.07.br.:

1. W tabeli stawek wynagrodzenia zasadniczego pracowników działalności podstawowej, administracji i obsługi – stawki miesięczne (lewa strona tabeli) rozpoczynające się w I kategorii zaszeregowania od kwoty 1.100.-, w kolejnych kategoriach (II do XXI) powinny rosnąć o 100.- (1.200.-, 1.300.- itd.).

Uzasadnienie:

Powyższa propozycja zapobiega sytuacjom, w których minimalna stawka XXI kategorii (dotycząca dyrektora lub innej osoby zarządzającej) w kwocie 1.250,- będzie niższa od maksymalnej stawki w I kategorii w kwocie 1.300,- (n.p. woźnego lub sprzątaczk).

2. W tabeli wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego, należy ograniczać wysokości dodatku funkcyjnego do wymiaru 30% - 50% licząc od otrzymanego wynagrodzenia zasadniczego.

Uzasadnienie:

Powyższe rozwiązanie oparte jest na:

- a) ocenie przydatności pracownika (wykształcenie, funkcja, jakość pracy itp.)
co powinno znaleźć wyraz w odpowiedniej kategorii zaszeregowania;
- b) dodatek funkcyjny - wyższy od płacy zasadniczej (?) - nie może być rekompensatą zbyt niskiego zaszeregowania a powinien odpowiadać zakresowi odpowiedzialności pracownika.

3. Waloryzacja stawek wynagrodzeń powinna następować automatycznie jako konsekwencja ogłaszanego przez MIPS wzrostu najniższego uposażenia (całość tabeli x wskaźnik procentowy wzrostu).

4. Dodatek stażowy za 5 do 30 lat stażu pracy powinien być liczony w wymiarze 1% za każdy rok.

5. Nagroda jubileuszowa powinna wynosić 100% osobistego uposażenia pracownika.

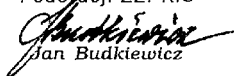
Uzasadnienie do pkt. 3, 4, 5:

Zapewnienie godnych warunków wynagrodzenia za pracę oraz gwarancja odpowiednich świadczeń związanych z pracą stanowi warunek stabilności zespołów pracowniczych, których wartość merytoryczna rośnie z latami zatrudnienia.

Wyrażamy przekonanie, że nasze propozycje spotkają się ze zrozumieniem Pana Ministra, co pozwoli na ustanowienie bardziej godziwych warunków wynagradzania pracowników kultury.

**Z upoważnienia Zgromadzenia
Delegatów Federacji ZZPKiS
Przewodniczący**

PRZEWODNICZĄCY
Federacji ZZPKiS

Jan Budkiewicz

Do wiadomości:

1. Prezydium Sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu.
2. NSZZ „Solidarność”
3. OPZZ
4. Związki członkowskie FZZPKiS

Informacja z V posiedzenia Zgromadzenia Delegatów Związkowych

3 grudnia 2007 r. obradowało V Zgromadzenie Delegatów Związkowych. Posiedzeniu przewodniczył Jerzy Doliński, wiceprzewodniczący Federacji, reprezentujący środowisko instytucji artystycznych.

Najważniejsze tematy poruszane na posiedzeniu:

- Omówienie i akceptacja postanowień Komisji ds. ustalenia warunków, zasad i trybu postępowania dotyczących działalności DPT „Marta” w Szczawnicy, powołanej Uchwałą Nr 22/IV – ZD/07 z dnia 8.X.2007 r.
- Informacja Przewodniczącego w sprawie rozporządzeń płacowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego dotycząca wynagrodzeń pracowników instytucji kultury.
- Udział Przewodniczącego Federacji w obradach Sejmowej Komisji Kultury w MKiDN. Oświadczenie Ministra, że do końca grudnia br. będą przygotowane rozporządzenia płacowe.
- Wystąpienie do Sądu Apelacyjnego z wnioskiem o zasiedzenie „Pałacyku” przez Federację.

W imieniu zgromadzonych Delegatów Przewodniczący Federacji Odznaczył **Medalem – Plakietką „Zasłużony dla Związku” p. Janinę Małgorzatę Kamowicz**, b. naczelnika Departamentu Szkolnictwa Artystycznego w MKiDN, która przez wiele lat współpracowała z Federacją.

Oprac. R.R.

**FEDERACJA ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH
PRACOWNIKÓW KULTURY I SZTUKI**

ul. Lwowska 13 00-660 Warszawa

Konto: PKO Bank Polski SA XV Oddział Centrum
Nr 34 1020 1156 0000 7102 0060 1146

Warszawa 20.11.2007.

INTERNET:

federacja@fzpkis.pl

<http://www.fzpkis.pl>

TELEFONY:

centrala 0-22 629 40 81

przewodniczący 0-22 629 85 80

radca prawny 0-22 621 80 51

dz. organizac. 0-22 621 80 51

dz. finans. 0-22 621 43 81

TELEFAX: 0-22 628 90 39

L.dz. FED/...356/07

**Sz. P. Piotr Kruczkowski
Prezydent
Miasta Wałbrzych**

LIST OTWARTY

Panie Prezydencie !

Federacja ZZPKiS systematycznie monitoruje wysokość wynagrodzeń w polskich instytucjach kultury. Na podstawie posiadanych informacji (konfrontowanych z komunikatami GUS) możemy stwierdzić, iż pracownicy kultury należą do najniżej uposażonych grup w kraju.

Wg GUS średnia zarobków bibliotekarzy w Polsce w 2006 r. to zaledwie 2200 zł. brutto. Na ową średnią składają się zarówno wynagrodzenia „potentatów” jak też „biedaków”. Niestety wśród „biedaków”, czyli nisko uposażonych są pracownicy „Biblioteki pod Atlantami” w Wałbrzychu.

Zwracamy uwagę na ich sytuację nie pierwszy raz. Dotychczas bez rezultatu. A przecież biblioteka wałbrzyska to jedna z lepszych księżnic w kraju, a jej pracownicy, to zespół wyjątkowo dobrze wykształconych i kompetentnych fachowców.

Panie Prezydencie !

- Czym zasłużyli sobie bibliotekarze wałbrzyscy, że od kilku lat ich pobory nie wzrastają ?

- Czy rajcy i urzędnicy miasta powinni rozumieć znaczenie czytelnictwa oraz rangi bibliotek w procesie edukacji i wychowania młodych mieszkańców Wałbrzycha.

- Dlaczego Urząd i Rada Miasta lekceważą pracę tych, którzy spełniają szczególną rolę wobec dzieci i młodzieży ?

- Czy decydenci myślą o przyszłości instytucji, w której już wkrótce może zabraknąć wykwalifikowanych pracowników ?

- Czy mamy zachęcać związkowców wałbrzyskich do strajku protestacyjnego w bibliotece ?

Być może stawiamy pytania obcesowo, ale los naszych koleżanek kolegów z Wałbrzycha uznajemy za dobro wspólne.

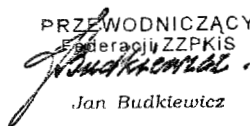
Dopominamy się, żeby ich jakość pracy i oddanie społeczne miały odzwierciedlenie w statusie materialnym. Oni sami nie mogą sobie pomóc. Na zwiększenie przychodów własnych biblioteka nie może już liczyć. Jej starania o pozyskiwanie środków finansowych są i tak duże. Tymczasem inflacja rośnie, a od 1 stycznia 2008 r. najniższe wynagrodzenie w kraju wynosić będzie 1136 zł.

Wiemy że różne środowiska i instytucje są przez władze miasta i powiatu dostrzegane i promowane. Niestety nie ma wśród nich „Biblioteki pod Atlantami”. Władze deklarują zmianę sytuacji od 2003 r. i na deklaracjach się kończy.

Oczekujemy od Pana Prezydenta, władz miasta i powiatu konkretnych poczynań, które już w najbliższym czasie doprowadzą do wyraźnego podniesienia wynagrodzeń bibliotekarzy wałbrzyskich.

Z poważaniem

PRZEWODNICZĄCY
Federacji ZZPKiS

Jan Budkiewicz

Do wiadomości:

- Radni Rady Miasta Wałbrzych
- Radni Rady Powiatu Wałbrzyskiego
- Bogusław Dyszkiewicz
Starosta Powiatu Wałbrzyskiego
- Poseł RP Henryk Gołębiowski
- Związek Zawodowy Pracowników
Bibliotek Publicznych Ziemi Wałbrzyskiej
- Związki Członkowskie FZZPKiS

Budżet wojewodów

Dysponentami środków na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego są również wojewodowie.

Na 2008 rok wojewodowie zaplanowali dla dz. 921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego 80.737 tys. zł, tj. 5,5% wydatków objętych tym działem, z czego na wydatki bieżące przeznaczyli 79.710 tys. zł. Pozostała kwota 1.027 tys. zł to wydatki majątkowe.

Wydatki bieżące przeznaczone będą głównie na finansowanie działalności Wojewódzkich Urzędów Ochrony Zabytków – 33.864 tys. zł i zadania z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami – 42.839 tys. zł. Wydatki z tego tytułu występują w budżetach wszystkich wojewodów.

Ze środków na kulturę w ramach budżetu Wojewody Małopolskiego finansowana będzie działalność Zarządu Rewaloryzacji Zespołów Zabytkowych Miasta Krakowa – 2.825 tys. zł.

W ramach wydatków tego działu realizowane będą również zadania przez Wojewódzkie Komitety Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w województwie kujawsko-pomorskim i małopolskim – 182 tys. zł.

Zatrudnienie ustalone w projekcie budżetu na 2008 rok dla cz. 85 – Budżety wojewodów w dziale 921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego w jednostkach budżetowych wynosi 621 i dotyczy wojewódzkich oddziałów Służby Ochrony Zabytków i Zarządu Rewaloryzacji Zespołów Zabytkowych Miasta Krakowa. Limit wynagrodzeń na 2008 rok wynosi – 21.709 tys. zł, z tego: dodatkowe wynagrodzenie roczne 1.668 tys. zł, wynagrodzenia osobowe – 20.041 tys. zł.

Na wydatki majątkowe zaplanowana została kwota w wysokości 1.027 tys. zł.

W 2008 r. w ramach budżetu wojewodów ze środków na wydatki inwestycyjne finansowane będą m.in. modernizacje siedzib oraz zakup sprzętu komputerowego i oprogramowania, sprzętu biurowego, wyposażenia, sprzętu do prowadzenia inspekcji terenowych i ewidencji zabytków oraz środków transportu dla Wojewódzkich Urzędów Ochrony Zabytków.

Zestawienie kwot wydatków na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w budżecie wojewodów przedstawia załącznik nr 1 oraz poniższe tabele.

Tabela nr 2. Projekt budżetu wojewodów w rozbiciu na poszczególnych wojewodów (*w tys. zł*)

Cz.	Województwo	dz. 921 OGÓŁEM	z tego:	
			wydatki bieżące	wydatki majątkowe
85	Zbiorczo	80 737	79 710	1 027

Cz.	Województwo	dz. 921 OGÓŁEM	z tego:	
			wydatki bieżące	wydatki majątkowe
85/02	dolnośląskie	3 874	3 694	180
85/04	kujawsko-pomorskie	4 330	4 300	30
85/06	lubelskie	3 786	3 776	10
85/08	lubuskie	2 561	2 401	160
85/10	łódzkie	2 854	2 747	107
85/12	małopolskie	12 569	12 509	60
85/14	mazowieckie	6 805	6 705	100
85/16	opolskie	1 916	1 916	0
85/18	podkarpackie	12 626	12 586	40
85/20	podlaskie	2 600	2 600	0
85/22	pomorskie	2 780	2 710	70
85/24	śląskie	11 557	11 537	20
85/26	świętokrzyskie	2 145	2 145	0
85/28	warmińsko-mazurskie	1 982	1 982	0
85/30	wielkopolskie	5 983	5 783	200
85/32	zachodniopomorskie	2 369	2 319	50

Tabela nr 3. Projekt budżetu wojewodów w rozbiściu na rozdziały klasyfikacji budżetowej (w tys. zł)

Dział rozd.	Nazwa	OGÓŁEM	z tego:	
			wydatki bieżące	wydatki majątkowe
921	Zbiorczo budżet wojewodów	80 737	79 710	1 027
92120	Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami	42 839	42 839	0
92121	Wojewódzkie Urzędy Ochrony Zabytków	34 861	33 864	997
92124	Zarząd Rewaloryzacji Zespołów Zabytkowych Miasta Krakowa	2 855	2 825	30
92195	Pozostała działalność	182	182	0

Nie chcą już pracować za grosze

Związkowcy z wałbrzyskich bibliotek zapowiadają walkę o podwyżki – Jesteśmy najgorzej opłacaną grupą zawodową w mieście. Nowi pracownicy dostają po 800 zł na rękę, a są osoby, które po trzydziestu latach pracy dostają 1000 zł – tłumaczą. O pomoc poprosili radnych, czekają na reakcję prezydenta. My już wiemy, że łatwo nie będzie.

Rzeczniczka prezydenta, Ewa Frąckowiak nie pozostawia złudzeń.

– *Pracodawcą dla zatrudnionych w bibliotece i stroną do rozmów ze związkami zawodowymi jest dyrektor instytucji Cezary Kasiborski. Dlatego też to właśnie on w pierwszej kolejności powinien starać się rozwiązywać problemy podległych pracowników – tłumaczy.*

Dyrektor odpowiada, że w każdym corocznym planie finansowym zakłada wzrost wynagrodzeń swoich pracowników, który później nie jest realizowany przez gminę i powiat.

– *A to muszą być środki od nich. Nie mogą na podwyżki pozyskać środków z ministerstwa czy z programów unijnych – mówi Cezary Kasiborski. Dodaje, że wspólnie z pracownikami, stanowi jeden front walki o dodatkowe pieniądze dla Biblioteki pod Atlantami.*

A według związkowców, którzy stanowią w placówce ponad 80 proc. załogi, środki na podwyżki potrzebne są bardzo szybko.

– *Od 2003 roku słyszymy kolejne zapewnienia i deklaracje, że będzie wzrost pensji, ale nic z tego nie wynika* – tłumaczy szefowa związku **Krystyna Kucharska-Gałęzowska**. Dodaje, że potrzeby są bardzo duże. Zdarzają się osoby, które na początku zarabiają zaledwie 800 złotych, lub po wielu latach pracy dostają 200 złotych więcej. W przeważającej większości są to osoby z wyższym wykształceniem.

– *Biblioteki, zwłaszcza w dzielnicach są bardzo potrzebne. Spełniają funkcje świetlic, dzieci odrabiają tutaj lekcje. Ale kto będzie oddział prowadzić za takie pieniądze?* – pyta **Krystyna Kucharska-Gałęzowska**. Na piśmie zwracali się do prezydenta, wciąż czekają na spotkanie z władzami miasta. Do szefa miasta napisał także przewodniczący Federacji Związków Zawodowych Pracowników Kultury i Sztuki **Jan Budkiewicz**.

– *Czym zasłużyli sobie bibliotekarze wałbrzyscy, że od kilku lat pobory nie wzrastają?* pyta w nim. Według danych GUS średnie wynagrodzenie bibliotekarzy w ubiegłym roku w skali całego kraju wynosiło 2200 zł. Według związkowców w Wałbrzychu jest to zaledwie 1700 zł.

Warto podkreślić, że roszczenia bibliotekarzy dotyczą nie tylko gminy, ale także powiatu wałbrzyskiego. Oba samorządy od kilku lat są organizatorami biblioteki, wysokość dotacji ustalana jest wspólnie.

– *Obecnie prowadzone są rozmowy ze starostą, dotyczące ustalenia wysokości dotacji podmiotowej na rok 2008. Podczas negocjacji na pewno poruszona zostanie kwestia dotycząca wzrostu wynagrodzeń w PiMBP* – tłumaczy Ewa Frąckowiak z ratusza.

Michał Wyszkowski
WIADOMOŚCI WAŁBRZYSKIE
– 3.12.2007 r. –

GODZINY NADLICZBOWE ZWOLNIENIE NA CZYNNOŚCI ZWIĄZKOWE

W Jakich sytuacjach jest dopuszczalna praca w godzinach nadliczbowych?

Generalnie należy przyjąć, że praca w godzinach nadliczbowych powinna być zjawiskiem wyjątkowym i sporadycznym. Praca w godzinach nadliczbowych, poza awariami czy akcjami ratowniczymi, powinna być zarządzana tylko ze szczególnie ważnych przyczyn, a nie zaspokojenia normalnych potrzeb zakładu pracy. W literaturze prawa pracy wskazuje się, że szczególnie potrzeby to potrzeby wyjątkowe, nieoczekiwane i trudne do przewidzenia.

Pojęcie to było również przedmiotem orzeczenia Sądu Najwyższego, który w wyroku z 26 maja 2000 roku stwierdził, że są to potrzeby specjalne, niecodzienne, odróżniające się od zwykłych potrzeb związanych z prowadzoną przez pracodawcę działalnością (IPKN 667/99, OSNP 22/2001).

Bezspornie praca nadliczbowa nie może być stałym elementem rozkładu czasu pracy, nie może być planowana i przewidywana. Podstawowe zadania zakładu pracy powinny być wykonywane w normatywnym czasie pracy.

Mając powyższe na uwadze należy zauważyć, że harmonogramy nie mogą zakładać pracy w godzinach nadliczbowych, gdyż byłoby to niezgodne z Kodeksem pracy. Jedyny wyjątek od tej zasady dotyczy jedynie pracy wykonywanej w porze nocnej w dniu zmiany czasu z letniego na zimowy. Pracownicy wykonujący pracę w nocy pracują wtedy o godzinę dłużej i mają prawo do wynagrodzenia z odpowiednim dodatkiem za pracę w godzinach nadliczbowych, chociaż przedłużenie czasu pracy nie jest zawinione przez pracodawcę.

Praca w godzinach nadliczbowych nie może stanowić dla pracownika stałego elementu pracy na skutek wadliwej organizacji pracy stosowanej dla wyrównania strat spowodowanych ponadprzeciętnymi absencjami chorobowymi czy też brakami w zatrudnieniu.

Prawo zadecydowania o tym, czy w danym przypadku mamy do czynienia ze szczególnymi potrzebami przysługuje pracodawcy. Jednak zasadność tej decyzji może być weryfikowana przez inspektorów PIP, a przede wszystkim przez sąd pracy.

Jak należy rozumieć zwolnienie na dokonanie doraźnej czynności związkowej?

Zgodnie z art. 25 ust. 2 oraz art. 31 ust. 3 ustawy z dnia 23 maja 1991 roku o związkach zawodowych, pracownik ma prawo do zwolnienia od pracy zawodowej

z zachowaniem prawa do wynagrodzenia na czas niezbędny do wykonania doraźnej czynności wynikającej z jego funkcji związkowej, jeżeli czynność ta nie może być wykonana w czasie wolnym od pracy.

Z tych przepisów wynika, że prawo do zwolnienia od pracy przysługuje pracownikowi, jeżeli jest to czynność: doraźna, wynikająca z jego funkcji związkowej, która nie może być wykonana w czasie wolnym od pracy.

Przyjmuje się, że czynności doraźne to takie, które są jednorazowe, niecierpiące zwłoki lub dorywcze. Jako przykłady czynności doraźnych można wymienić: udział w pracach komisji lub zespołu problemowego, dokonanie czynności w sądzie lub innym organie (np. wykonywanie funkcji pełnomocnika procesowego), wyznaczenie do pracy w wojewódzkiej komisji dialogu społecznego, komisji trójstronnej czy udział w negocjacjach zbiorowych, zebraniu związkowym lub szkoleniu. O tym, czy czynność może być wykonana w czasie wolnym od pracy, decyduje czas i charakter konkretnej czynności.

Funkcja związkowa oznacza, że nie musi być to tylko i wyłącznie funkcja wynikająca z członkostwa w organach związkowych, np. w zarządzie danej organizacji związkowej. Może być to także funkcja wynikająca z wyznaczenia danej osoby do prowadzenia rozmów z pracodawcą, narad związkowych, rokowań zbiorowych, pełnomocnictwa procesowego, itp. tak więc pojęcie to jest bardzo szerokie.

Z wnioskiem o udzielenie doraźnego zwolnienia od pracy pracowników pełniących funkcje związkowe powinna wystąpić organizacja związkowa, a nie sam pracownik. Udzielenie zwolnienia jest zawsze uzależnione od wyrażenia zgody przez pracodawcę.

Należy jednak pamiętać, że zwolnienie, o którym mowa w omawianych zapisach nie zależy od swobodnego uznania pracodawcy. W piśmiennictwie zgodnie podkreśla się, że powołane powyżej przepisy ustawy nie upoważniają pracodawcy do badania i oceny celowości zwolnień od pracy, niezbędnych do wykonywania określonych czynności wynikających z pełnionej przez pracownika funkcji związkowej (E. Szemplińska, Konsultacje i wyjaśnienia, PiZS 2000/4/43; H. Tulwin, zdaniem Państwowej Inspekcji Pracy, PiZS 2003/3/40; Z. Salwa, Uprawnienia związków zawodowych).

Pracodawca nie może także dokonywać wyboru osoby, której takie zwolnienie będzie udzielone.

W przypadku bezzasadnej odmowy zwolnienia na dokonanie danej czynności, pracodawca może zostać pociągnięty do odpowiedzialności karnej na podstawie art. 35 ustawy o związkach zawodowych, gdyż nieuwzględnienie wniosku organizacji związkowej o zwolnienie danych osób może być rozpatrywane jako utrudnienie prowadzenia działalności związkowej.

Paweł Śmigielski
Nowy Tygodnik Popularny
4-11 XI 2007

NOWE WARUNKI

♦ „Czy pracodawca może wypowiedzeniem zmieniającym zlikwidować umowę o pracę na czas nieokreślony i proponować zlecenie? Poza umową nic się nie zmieni – ani obowiązki, ani pensja.”

– Jest to zwykle obchodzenie prawa. Do wypowiedzenia wynikających z umowy o pracę warunków pracy i płacy tzw. zmieniającego stosuje się ogólne przepisy o wypowiedzaniu umów, np. musi być ono na piśmie ze wskazaniem przyczyny, powiadomieniem związków zawodowych, jeśli są w firmie itd. Wypowiedzenie zmieniające jest dokonane wówczas, gdy pracownikowi zaproponowano nowe warunki. Jeśli pracownik nie zgadza się na nowości, wówczas umowa o pracę rozwiązuje się z upływem okresu wypowiedzenia. Odmowa musi być przed połową tegoż okresu, bo inaczej uważa się, że pracownik wyraził zgodę na nowe warunki. Pismo wypowiadające musi zawierać to pouczenie. Jeśli go nie ma – pracownik ma czas na decyzję do końca okresu wypowiedzenia (art. 42 kp.). A ów okres (dla umów na czas nieokreślony) wynosi: **1)** 2 tygodnie – jeżeli pracownik był zatrudniony krócej niż 6 miesięcy, **2)** miesiąc – jeżeli ma staż co najmniej 6-miesięczny, **3)** 3 miesiące – o ile w danej firmie pracuje co najmniej 3 lata.

Zmiana nazwy umowy nie jest wypełnieniem pojęcia wypowiedzenie zmieniające, tylko obejściem przepisów. W art. 22 kodeksu pracy czytamy bowiem, że wykonywanie pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę za wynagrodzeniem jest stosunkiem pracy – bez względu na nazwę zawartej przez strony umowy. Skoro w ten sposób wykonywane jest zatrudnienie (określone miejsce, czas, nadzór, płaca, osobiste świadczenie pracy itd.), to znaczy, że pra-

codawca narusza podane przepisy kodeksu pracy. Gdy są jeszcze jakieś wątpliwości, to je rozwieje art. 22 § 1², w którym czytamy, że niedopuszczalne jest zastąpienie umowy o pracę umową cywilno-prawną przy, zachowaniu warunków wykonywania pracy podanych wyżej.

♦ **Wyjątki.** Oczywiście są sytuacje, w których wypowiedzenie pewnych warunków jest konieczne, np. zmniejszenie wynagrodzeń w związku z przejściowymi kłopotami finansowymi pracodawcy.

Ale np. wypowiedzenie dotychczasowych warunków pracy lub płacy nie jest wymagane w razie powierzenia pracownikowi na czas do 3 miesięcy innej pracy niż określona w umowie, o ile jest to uzasadnione potrzebami pracodawcy, nie powoduje obniżenia wynagrodzenia, odpowiada kwalifikacjom pracownika. Do wyjątków należą też i inne sytuacje.

Zgodnie z art. 39 kp. chroniona przed wypowiedzeniem jest osoba, której brakują nie więcej niż 4 lata do osiągnięcia „pełnego” wieku emerytalnego (60 lat kobiety i 65 lat mężczyźni), jeśli staż da prawo do emerytury po osiągnięciu tegoż wieku. Warto wiedzieć, że osoby pracujące w szczególnych warunkach, lub w szczególnym charakterze mają obniżony wiek emerytalny. I one są chronione 4 lata przed tym „swoim” wiekiem. Ale i takiej osobie można wypowiedzieć dotychczasowe warunki, jeżeli jest to konieczne z powodu: **1)** wprowadzenia nowych zasad wynagradzania dotyczących ogółu pracowników u danego pracodawcy, lub tej ich grupy, do której pracownik należy, **2)** utraty zdolności do wykonywania aktualnej pracy, gdy tak orzeknie lekarz, **3)** niezawinioniej przez pracownika utraty koniecznych w pracy uprawnień.

(ECH)

TRYBUNA

OPLĄTY PASZPORTOWE

Wydanie paszportu kosztuje 140 zł. Za drugi zaś trzeba zapłacić 280 zł. Przysługuje on wyjątkowo, np. ze względu: na ochronę życia i zdrowia obywatela lub trudności w prowadzeniu przez niego działalności zawodowej bądź społecznej, na bezpieczeństwo państwa.

Różne stawki obowiązują dla dzieci, zależnie od ich wieku w dniu złożenia wniosku: do 7 lat oraz paszport tymczasowy – 30 zł, między 7 a 13 rokiem życia – 60 zł. 45 zł trzeba wydać, gdy paszport potrzebny jest nagle, w przypadku choroby lub pogrzebu członka rodziny bądź innej potrzeby pilnego wyjazdu za granicę. Należną kwotę wpłaca się w kasie organu paszportowego lub na jego rachunek bankowy.

Zdarza się też, że to ów organ zwraca pieniądze, np. za każdy pełny rok objęty unieważnieniem paszportu (np. na wniosek sądu, prokuratora, przy utracie obywatelstwa). Jest to 1/10 opłaty w przypadku paszportu ważnego 10 lat i 1/5, gdy ma on 5-letnią ważność. W podobny sposób obniża się opłatę za każdy rok ważności dotychczasowego paszportu, jeśli występuje się o nowy z powodu:

- zmiany nazwiska, imienia lub innych danych, które wpisane są do paszportu,
- zmiany wyglądu, która może utrudnić ustalenie tożsamości,
- braku miejsca na stemple, wizy, pieczęcie przy przekraczaniu granicy.

Opłatę podwyższa się o 200 proc., jeśli ktoś straci lub zniszczy paszport z własnej winy przed upływem terminu jego ważności.

● 50 proc. ulgi w opłacie mają:

- 1) emeryci, renciści i osoby niepełnosprawne oraz współmałżonkowie pozostający na ich wyłącznym utrzymaniu,
- 2) osoby przebywające w domach pomocy społecznej, zakładach opiekuńczych lub pobierające zasiłek stały z opieki społecznej,

- 3) kombatanci i osoby represjonowane,
- 4) uczniowie i studenci powyżej 16 roku życia.

W razie zbiegu tytułów dających prawo do ulg przysługuje tylko jedna.

● **Z opłat w ogóle są zwolnione:**

- a) osoby, które w dniu złożenia podania o paszport mają ukończone 70 lat,
- b) osoby wymieniające paszport z powodu jego wady technicznej,
- c) osoby z pkt. 2, jeśli jadą za granicę na operację lub długotrwałe leczenie,
- d) żołnierze niezawodowi wyznaczeni do służby poza granicami kraju.

Starania o paszport należy zacząć od wniosku – kwestionariusza i dołączyć:

- 1) dwie jednakowe fotografie o wymiarach 3,5 na 4,5 cm, zrobione w ostatnich 6 miesiącach na jednolitym tle, mające dobrą ostrość oraz pokazujące wyraźnie oczy i twarz z obu stron od wierzchołka głowy do górnej części barków, tak by twarz zajmowała 70–80 proc. fotografii. Ma ona przedstawiać osobę bez nakrycia głowy i okularów z ciemnymi szklami, patrzącą na wprost z otwartymi oczami, nie przesłoniętymi włosami, z naturalnym wyrazem twarzy i zamkniętymi ustami.
- 2) skrócony lub zupełny odpis aktu urodzenia, gdy o paszport ktoś się stara po raz pierwszy, a nie można ustalić jego tożsamości z innych dokumentów,
- 3) skrócony odpis aktu małżeństwa, jeśli zawarto je za granicą,
- 4) pisemny wniosek przedstawiciela ustawowego dla osoby bez zdolności do czynności prawnych,
- 5) pisemną zgodę rodziców lub opiekunów prawnych,
- 6) dowód uiszczenia opłaty paszportowej.

Podstawa: rozp. Rady Ministrów (DzU z 2006 r. Nr 153, poz. 1091).

(ECH)
TRYBUNA

Przewodniczący
Federacji Związków Zawodowych
Pracowników Kultury i Sztuki
Jan Budkiewicz

Szanowni,

Drodzy, Jubilaci !

*W*szyscy wiemy, że wzory i biografie macie chlubne. Nie trzeba sięgać do tradycji sprzed dwóch tysięcy lat, gdy w Aleksandryjskiej bibliotece gromadzono staroegipskie zwoje.

Nie trzeba odwoływać się do słynnego prekursora, bowiem sto lat istnienia biblioteki im. Hieronima Łopacińskiego, to pięć pokoleń czytelników, w pięciu ważnych dla Polski okresach historycznych.

Pierwszy z nich to zabór carski i lata I wojny światowej; drugi - 20-lecie międzywojenne; następnie tragiczny wymiar okupacji niemieckiej w czasie II wojny światowej; 45 lat Polski Ludowej i wreszcie III RP.

Wielotysięczny zbiór woluminów, które Wasza Książnica zgromadziła, daje świadectwo tej historii, mówi też o wartości szczególnej - żywotności polszczyzny.

Dawno, dawno temu słowo wyniosło nas na ludzi. Wśród potrzeb doznawania wrażeń, umacniało też pragnienie poznawania, co myślą i czują inni. W tym pragnieniu szczególną rolę odegrało słowo pisane. Kiedyś na papierach, dzisiaj w formie książkowej czy elektronicznej.

Różna jest skala indywidualnych potrzeb i wrażliwości, lecz utrwalone myśli i słowa stały się wspólną pamięcią, emocjonalno-estetycznym przeżyciem a często też bodźcem, do swoistego obrachunku z samym sobą.

Drodzy Jubilaci !

Jestem jednym z tych, którzy słowo cenią a książki kochają.

Niech więc nikogo nie dziwi, że dzisiaj - w chwili podniosłej - osobiste uczucia wyznaję i kreatorom magicznego świata wyobraźni

pięknie się klaniam

Warszawa, 29.11.2007 r.

KRONIKA ZWIĄZKOWA

Ważniejsze spotkania, inicjatywy, opinie.

(listopad–grudzień 2007 r.)

- 29.10. Warszawa Uroczystość organizowana przez MKiDN z okazji Dnia Edukacji Narodowej.
(*K. Rościszewska*)
- 30.10. Warszawa Krytyczne stanowisko Federacji dot. projektów Rozporządzeń MKiDN w sprawie zasad wynagradzania pracowników instytucji kultury.
(*J. Budkiewicz*)
- 8.11. Warszawa Odpowiadamy na pytanie Niezależnego Związku Zawodowego Pracowników Bałuckiego Ośrodka Kultury, jak postępować przy powołaniu dyrektora samorządowej instytucji kultury.
(*J. Budkiewicz, A. Wasiljew*)
- 12.11. Warszawa Odpowiedź na wystąpienie Międzyzakładowego Związku Zawodowego Pracowników Kultury i Sztuki w Słupsku dot. Funduszu Świadczeń Społecznych.
(*J. Budkiewicz, A. Wasiljew*)
- 16.11. Warszawa Gratulacje dla P. Bogdana Zdrojewskiego z okazji powołania na stanowisko Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
(*J. Budkiewicz*)
- 19.11. Warszawa Wydanie Nr 11 (233) Listopad – Serwisu Informacyjnego Federacji.
- 20.11. Warszawa List Otwarty do Prezydenta Wałbrzycha w sprawie wynagrodzeń bibliotekarzy wałbrzyskich.
(*J. Budkiewicz*)

- 27.11. Warszawa Prezydium OPZZ. Omówienie założeń do projektu planu przychodów i preliminarza wydatków na działalność statutową w 2008 r. Działania organów statutowych w zakresie kontroli nad majątkiem OPZZ.
(*J. Budkiewicz*)
- 29.11. Lublin Jubileusz 100-lecia istnienia Biblioteki im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie.
(*J. Budkiewicz*)
- 30.11. Warszawa Wystąpienie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie podjęcia pilnej decyzji dotyczącej kontynuowania prac Zespołu ministerialno-związkowego powołanego do opracowania projektów nowych zasad wynagradzania pracowników instytucji kultury.
(*J. Budkiewicz*)
- 30.11. Warszawa Posiedzenie Sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu. Ocena projektu budżetu Kultura i Ochrona Dziedzictwa Narodowego na 2008 r.
(*J. Budkiewicz*)
- 3.12. Warszawa V Posiedzenie Zgromadzenia Delegatów Związkowych.
- 12.12. Warszawa Spotkanie Ministra Bogdana Zdrojewskiego z przedstawicielami „Solidarności” i Federacji.
(*J. Budkiewicz*)
- 19.12. Warszawa Konferencja: Dlaczego warto inwestować w kulturę? Fundusze strukturalne 2007–2013. Program Operacyjny „Infrastruktura i Środowisko”.
(*J. Budkiewicz*)

